

**Burador
Padepa**

**Plano sa Pagtudlo sang Ginpunpon nga Espesyal nga Kurso
sa Kahublagan sang Mangunguma-Kababainhan-Pamatan-on**

Introduksyon: katuyuan sang paghimo sang Plano sa Pagtudlo amo nga pat-uron nga matapos ang tatlo ka espesyal nga kurso sa isa ka sesyon sang dalayon nga pagtuon (isa ka pungko lang); isa ka adlaw ukon *overnight*, kon masarangan sang iskedyul sang mga tumuluon. Ginalauman nga nakatapos na sang MKKRP ang mga halatagan sang eskum.

Katuyuan sang Espesyal nga Kurso: Mahakos sang tumuluon ang:

- a. kinaiya, kasaysayan kag rebolusyonaryong solusyon sa problema sa duta sang masang mangunguma;
- b. kahimtangan sang sahing mangunguma lakip ang sektor sang kababainhan kag pamatan-on;
- k. papel kag katungdanan sa demoratikong rebolusyon sang banwa sang rebolusyonaryong kahublagan sang mangunguma, kalakip nga ang rebolusyonaryong kahublagan sang kababainhan kag pamatan-on sa kaumhan.

Pagbukas sang Talakayan:

- 1. I-angut ang pagtuon sa Malip-ot nga Kurso sa Katilingban kag Rebolusyong Pilipino (MKKRP).
- 2. Iplastar ang katuyuan kag balayon sang pagtuon.

Balayon:

- I. Tuman nga nagaantus ang sahing mangunguma bangud sa problema sa duta
- II. Nagalapnag kag nagalubha ang problema sa duta sa Pilipingas bangud sa pagpaniplang kag pagpang-agaw sang mga manugsakop kag lokal nga AMD
- III. Demokratikong Rebolusyon sang Banwa (DRB) ang makalubad sa problema sang masang mangunguma kag ang katuwang nga pyudal kag malapyudal nga paghimulos sa ila
- IV. Ang Rebolusyonaryong Programa sa Reporma sa Duta
- V. Ang Pungsodnon nga Katipunan sang mga Magbubukid (PKM)
- VI. Ang Makibanwahanon sanga Kahublagan sang Bag-o nga mga Kababainhan (MAKIBAKA)
- VII. Ang Kabataang Makabayan (KM)

I. Tuman nga nagaantus ang sahing mangunguma bangud sa problema sa duta

<i>IMPORTANTE NGA MGA PUNTO</i>	<i>GINASUHESTYON NGA PAMAAGI SA PAGTALAKAY</i>
A. Ano ang problema sa duta ? - Ini ang pagkontrol sang ilisipon nga agalon nga mayduta (AMD) sa malagpad nga kadutaan agrikultural samtang wala ukon kulang sa duta nga ginatalauma ang malapad sanga mayorya sang masang mangunguma.	- dalayon nga talakayon ang A-K. Mahimo kantahon ukon ipabati ang "Tano" bilang pangbukas sa topiko. - Ipakita paagi sa tsart ang datus nga ara sa teksto angut sa mga AMD sa Pilipinas. (gamiton man ang pinakabag-o nga datus – tan-awon ang apendiks)
B. Ano kalubha ang problema sa duta?	- Gamiton ang SI sang baryo sa

<p>1. Pagpanag-iya kag kontrolado sang ilisipon nga AMD ang malagpad nga kadutaan. 10,800 AMD nga may 50-1000+ ektarya ang nagakontrol sa 3,000,000 ektarya nga kadutaan.</p> <p>2. Lapngagon ang malubha nga kawawad-on ukon kakulangan sang duta sang masang mangunguma. Lapngag ang agsahangay. 75-80% - imol nga mangusanguma kag mamumugon sa uma. 1985 datus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 40% sang 5 milyon ka mangunguma ang agsador, • ang 30% nagatalauma sa pangoubliko nga kadutaan nga wala sang titulo • 30% may kaugalingon nga magagmay nga parsela <p>** Ang 80% sang kadutaan agrikultural ginapanag-iyahan sang 20% lang sang populasyon</p> <ul style="list-style-type: none"> • 75% sa mangunguma ang nagapangagsa • 25% - tag-iya nga sila mismo nagabungkal • sa 4 ka mangusanguma, 3 ang nagapangagsa 	<p>kakulangan/kawawad-on sang duta sang mga mangunguma bilang halimbawa.</p>
---	--

K. Paano ginapalubha pa ang problema sa duta bangud sang pagpang-agaw sang duta?

<p>1. Nagagamit ang AMD sang pagpang-ipit, pangdaya kag kalakasan para agawon ang duta sang mga nagakinaugalingon nga mangunguma.</p> <p>2. Pagprenda asta maembargo sa panahon sang ipit-ipit/emershensya</p> <p>3. Ginagamit sang mga AMD kag imperyalismong US sa pagpangagaw sang duta ang reaksyunaryo nga layi sa pagpatitulo.</p> <p>4. Nasaid na ang mga prontera sadtong dekada '60.</p>	<p>- Maghatag sang pila ka halimbawa - lokal kag sa iban sanga rehiyon.</p> <p>- pamangkuton ang mga tumuluon kon ano ang ingagihan nila kaangut diri.</p>
---	--

D. Paano ginahimuslan ang masang mangunguma kag mamumugon sa uma bunga sa problema sa duta?

<p>1. Ginakililan ang masang mangunguma sang arkila sa duta sa porma sang partehanay ukon renta. 50-80% sang ani ang nagakadto sa AMD.</p> <p>2. Bangud kulang ang nakuha sa ani, napilitan nga mangutang sa tuman kataas nga interes sa mga usurero nga AMD man.</p> <p>3. Napilitan nga magbaligya sang kusog pangabudlay, pangunahon ukon permanente sa tuman kanubo sanga suhol</p>	<p>- Dalayon nga talakayon ang D-G. - Gamiton ang kongkreto ng datus o SI sa baryo.</p> <p>- Mahimo magdugang sang mga halimbawa halin sa inagihan sa iba nga lugar sa nagkalain-lain nga klase sang pananom.</p>
---	---

<p>(suhol nga pang-ulipon)</p> <p>4. Gina-alila ukon ginapatrabaho sang AMD nga wala bayad.</p> <p>5. Pangdaya sang mga tag-iya sang galingan, kumprada, mataas nga arkila sa irigasyon kag mga makinarya kag iban pa nga kagamitan sa pagpanguma, manipulasyon sa presyo, sobra nga pagpresyo sa abono kag pestisidyo.</p>	
---	--

E. Paano dugang nga ginapaantus ang mga mangunguma bunga sang atrasado nga pamaagi sa pagpanguma?

<p>1. Ang padayon nga pagmonopolyo sa duta sang isilipon nga agalon nga mayduta amo ang nagamentinar sa atrasado, gagmayan kag lapta-lapta nga pagpanguma nga nagaresulta sang tuman ka gamay nga ani.</p> <p>2. Biktima pa sila sang mga kalamidad.</p>	
--	--

G. Ano ang mga kasangkapan sang AMD para mamentinar kag mapalapad ang monopolyo nila sa duta?

<p>Ang gahum sa ekonomya sang AMD → gahum pangpulitika nga ginagamit nila para lupigon ang masang mangunguma para mapabilin, mapasingki kag mapalapad pa ang ila pagpanghimulos.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. AFP – tagtib-ong sang interes sang mga AMD. 2. Kontrolado sang mga AMD ang reaksyunaryo nga gubyerno. 3. reaksyunaryo nga korte 4. simbahan Katoliko 5. Asosasyon sang mga prodyuser, miller kag negosyante 6. Mga organisasyon nga repormista nga ginaisponsor sang CIA, mga NGO kag mga renegado nga nagatulod sang repormista kag kontra-rebolusyonaryo nga mga programa kag nagasab-og sang anti-komunismo 	<ul style="list-style-type: none"> - Maghatag sang kongkreto nga mga halimbawa. - Maghatag halimbawa sang repormista kag kontra-rebolusyonaryo nga mga organisasyon nga ginakasangkapan sang mga nagaharing sahi katulad sang PRRM, PPI, CFP, Peace, IRDF, kag ibp. - Maghatag man sang lokal nga mga halimbawa sini.
---	--

H. Ang Partikular nga Kahimtangan sang Kababainhan kag Pamatan-on nga Mangunguma

1. Ginapigos kag Ginahimuslan ang Lubos nga Kadam-an nga Kababainhan nga Pilipino sa Subong nga Katilingban

<ol style="list-style-type: none"> a. Ginabug-os sila sang mas o menus katunga sang populasyon nga Pilipino (80 milyun sang 2002) b. Nagahalin sila sa nagkalain-lain nga sahi: 90 % - Mamumugon kag Mangunguma 	<ul style="list-style-type: none"> - Dalayon nga talakayon ang 1-2. - I-angut ang natapos nga talakayan sa kahimtangan sang sahing mangunguma. <p>Athagon nga ang pagpanghimulos kag pagpamigos sa kasahi nga kalalakihan amo</p>
---	---

<p>k. Ang mga ginaprobleman sang masang mangunguma kag mamumugon sa uma ginaprobleman man sang kababainhan sa kaumhan. Pangunahon nga problema nila ang kawawad-on o kakulangan sang duta bunga sang monopolyo ukon pagpanagiya sang ilisipon nga agalon nga mayduta sang malagpad nga duta nga ulumhan. Dulot sini, malubha sila nga nahimuslan. Nagaeksperyensya sila sang pagpanghimulos kag pagpamigos nga ginaeksperyensya sang mga kasahi nga kalalakihan.</p> <p>d. Sa malakolonyal kag malapyudal nga katilingban nga Pilipino, labi na sa kaumhan, padayon nga nagaluntad ang mapang-ulipon nga pyudal nga mga institusyon sang awtoridad :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>awtoridad sang pulitika</i> - haligi sang iban pa nga awtoridad. Nakasentro sa AMD. 2. <i>awtoridad sang angka</i> – Makahulugang ang pamilya ukon angka . 3. <i>awtoridad sang simbahan</i> - Nagapalapnag sa pagka-mainantuson kag masinulundon sa awtoridad. 4. <i>awtoridad sang lalaki</i> - Napaidalom ang babae sa poder sang lalaki. <p>Upang ang 4 ka awtoridad kag dekadente nga kultura sa lubos nga paggamit kag pagpauswag sang kababainhan sa ikasarang nila.</p>	<p>man sa kababainhan.</p>
---	----------------------------

2. Paano napalubha ang pag-antus kag pigos nga kahimtangan sang kababaihan nga anak-balhas bunga sang manubo nga tindog/istatus sang babae sa katilingban?

<p>a. Manubo ang tindog/istatus sang kababainhan sa katilingban bunga sang sistemang MKMP kag sang pyudal-burges nga kultura nga ginapalapnag sang nagaharing sahi:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Pyudal : mahina ang babae, pangbalay, sunud-sunuran sa baba * Burges : balaklunon ang babae, taglingaw sang lalaki. <p>b. Dugang nga pagpamigos kag pagpanghimulos dulot sang manubo nga istatus nila:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mas gamay ang oportunidad nga maka-empleyo sangsa lalaki. 2. Labi nga limitado ang kinamatarung nga magpasakop sang mga halambalanon angut sa gubyrno kag katilingban. 3. Mas limitado ang oportunidad nga makatuon. 4. Kawawad-on sang kinamatarung sa sulod sang pamilya. 5. Biktima sang kalakasan kag pagpabaya sang gubyrno 	<p>- Ipaathag nga magluwas sa makasahi nga pagpamigos kag pagpanghimulos, ang kababainhan nagaeksperyensya pa sang dugang nga pagpamigos kag pagpanghimulos bilang babae.</p> <p>Maghatag sang mga halimbawa.</p> <p>- Ipaambit sa mga tumuluon ang inagihan nila sa mga nasambit nga dugang nga pagpamigos kag pagpanghimulos.</p>
---	---

3. Ginahimuslan, Pigos kag Walay Palaabuton ang Pamatan-on nga Pilipino sa Subong nga Katilingban

<ol style="list-style-type: none"> a. Pamatan-on: 13-35 tuig ang edad b. 37% sang populasyon k. Ara kaumhan ang bulto sini d. Napasulod sila sa nagkalain-lain nga sahi. 	<p>- Dalayon nga talakayon ang 3-7.</p>
--	---

e. Angkon nila ang kapagsik sang pamensaron kag panglawason. Bukas ang isip nila sa pagbag-o, sa pagrebolusyon. Sila ang manunubli kag tagapagpadayon sang rebolusyon	
---	--

4. *Ano ang kahimtangan sa kabuhian sang pamatan-on nga Pilipino ?*

a. Nagaantus kag ginahimuslan sandig sa ila sahi. Madamo ang nagatrabaho antes pa man sila makaabot sa 15 anyos, kag mas manubo pa sangsa kinaanda ang ila suhol.	- Ipaambit sa mga tumuluon ang kahimtangan sa kabuhian sang pamatan-on sa baryo. Iangut ini sa kahimtangan sang pamatan-on sa kaumhan sa bug-os nga pungsod.
---	--

5. *Ginaangkon bala sang mga pamatan-on ang kinamatarung nila sa importante nga edukasyon ?*

Wala: a. Limitado ang ila oportunidad nga makatuon b. Malubha ang komersyalisasyon sang edukasyon k. kaundan sang edukasyon nga ginahatag sang gubyrno ang mga ideya kag kaisipan nga nagaserbi sa mga imperyalista, DKB kag AMD. Ginamolde sang ini nga edukasyon ang mga pamatan-on nga Pilipino para mangin maki-kaugalingon, bulag sa pag-antus sang pumuluyo kag hamulag sa ila, mapinatihon sa desparatis/haum-haum, mahumok kag sunud-sunuran sa mga nagaharing sahi kag maki-dumuluong.	- Ihalimbawa ang kinaandan nga lebel sang edukasyon nga naabot sang pamatan-on sa baryo, kag ang kahimtangan sang sistema sang edukasyon sa baryo; iangut ini sa kahimtangan sang edukasyon sa bug-os nga pungsod.
--	--

6. *Nagaangkon blaa sang demokratiko nga mga kinamatarung ang pamatan-on nga Pilipino?*

Wala, katulad sang malapad nga pumuluyo. a. Ginadingut ukon ginalupig ang kinamatarung mag-organisa kag magpahayag. b. ginapursiger sang pasistang gubyrno sa pamaan-on ang reaksyunaryo nga mga organisasyon - AFP, SK. Pilit nga ginahanas sa kabuhi-militar sa eskwelahan – CAT	- Ihalimbawa ang indi maisip nga pamatan-on nga nangin biktima sang pagdakop, pagkabilanggo, pagtortyrur kag pagpatay sang pasistang estado.
--	--

7. *Ano nga klase sang kultura ang pangunahon nagaimpluwensya sa kaisipan, gawi kag pagbinatasan sang pamatan-on nga Pilipino ?*

a. Ginapalapnag ang: 1. Kultura nga maki-kaugalingon, mapinatihon sa desparatis, maki-dumuluong kag sunud-sunuran sa nagaharing sahi; 2. Kulturang pasista: “normal” ang paglapak sa mga	- Ipaambit sa tumuluon ang lapnag nga kultura (kaisipan, pagpati, gawi kag pagbinatasa) sang pamatan-on. - Sumahon ang mga sabat. Ipaathag kon diin naghaling ang amo nga
--	--

<p>kinamatarung sang pumuluyo & ang pagkabig sa pasistang gubyrno & AFP nga tag-salbar sang banwa;</p> <p>3. dekadenteng kultura: krimen, pagsugal, pagpahubog, paggamit sang druga, pangahalay & paghampang sa kababainhan & iba pa nga binastos kag pag-usik sang kwarta kag panahon.</p> <p>b. Ang mga ini ginapalpnag sa radyo, sine, komiks, TV, dyaryo; eskwelahan kag simbahan.</p> <p>k. Indi husto nga namolde ang pamensaron kag pagbinatasan sang pamatan-on. Ginapalayo sang garuk nga kultura ang pamatan-on sa dalan sang pagrebolusyon.</p>	<p>impluwensya kag paano ini nakalabot sa baryo.</p> <p>- Athagon nga ini man ang nagakatabo sa bug-os nga pungsod kag kon ano ang dangtan sang pamatan-on sa amo nga kultura.</p>
--	--

II. Nagalpnag kag nagalubha ang problema sa duta sa Pilipinas bangud sa pagpaniplang kag pagpang-agaw sang mga manugsakop kag lokal nga AMD.

	<p>a. Gamiton sa pagtalakay ang timeline sang kasaysayan sa problema sa duta.</p> <p>b. langut sa pagtuon ang kasaysayan sa MKKRP.</p>
--	--

III. DRB ang makalubad sa problema sang masang mangunguma kag katuwang nga pyudal kag malapyudal nga pagpanghimulos sa ila.

A. Ngaa DRB ang solusyon sa problema sa duta sang masang mangunguma?

<p>a. Walay solusyon sa problema sang mangunguma kundi ang maglunsad sang armadong paghimakas, maglunsar sang rebolusyong agraryo kag magtukod sang mga rebolusyonaryong base. Rebolusyong agraryo ang pangunahon nga kaundan sang rebolusyong Pilipino.</p> <p>b. Paagi sa DRB lang mahimo mabagsak kag matapos ang kontrol kag dominasyon sang USI, dalagku nga burgesya kumprador nga pangunahon nga kahimbong sang imperyalista kag mga AMD sa pungsod.</p> <p>k. Paagi sa DRB lang mapat-ud nga tudo-tudo ang pagtib-ong sa paghimakas para sa duta sang masang mangunguma kag makatan-aw sa sosyalista nga buwasdamlag agud lubos nga dulaon ang mga kundisyon para liwat nga magpanumbalik ang kontrol sa duta sang ilisipon nga AMD.</p>	<p>- Ipaathag ang tatlo ka indi mabulag nga sangkap sang DRB.</p> <p>- athagon nga ang mga ini integrado o magkadungan nga ginasulong sa kaumhan para magdaog ang DRB.</p>
--	--

B. Ngaa kinahanglan tukuron ang demokratikong gahum pangpulitika sa kaumhan agud mapasulong ang kalubaran sa problema sa duta sang masang mangunguma?

<p>a. Ang demokratikong gahum pangpulitika (DKP) amo ang demokratikong rebolusyonaryong kusog antipyudal sang imol kag nahanunga nga mangunguma kag mamumugon sa uma,</p>	<p>- Ipaabot sa tumuluon kon ano ang kinatuhay nga nakita sa baryo sadtong wala pa ang rebolusyonaryong kahublagaan kag</p>
---	---

<p>hangaway sang banwa kag demokratiko nga gubyerno sang banwa. Hulu-halintang ini nga ginatukod halin sa baryo pataas.</p> <p>b. Diri nakasandig ang hulu-halintang nga pagbagsak sa gahum sang AMD, pagpaluya sa gahum sang imperyalismong US kag mga lokal nga nagaharing sahi sa bug-os nga pungsod.</p>	<p>sa subong kaangut sa gahum sang AMD, sa partehan, usura kag sulhanay sa mga mamumugon sa uma.</p> <p>- Ipaambit ang kahimtangan sa mga lugar nga nagagana ang mga organo sang demokratikong gahum pangpulitika.</p>
--	--

K. Ngaa rekisito ang rebolusyong agraryo sa pagtukod sang demokratikong gahum pangpulitika kag pagsulong sang armadong paghimakas (AP) ?

<p>a. paagi sa rebolusyong agraryo (RA) lang mamobilisa ang higante nga kusog sang masang mangunguma agud maagaw nila ang gahum sa ekonomya kag pulitika halin sa AMD. Paagi sa RA mabgkos ang sandigan nga alyansa sang sahing proletaryo kag mangunguma.</p> <p>b. Rebolusyonaryo nga kalakasan ang sabat sa kontra-rebolusyongaryo nga kalakasan nga ginagamit sang sahing AMD agud ipabilin ang ila paghari sa masang mangunguma. Matukod lang ang mga pangunahon nga armadong hubon sang rebolusyong Pilipino sa paglunsar sang gyerang mangunguma. Sa paglunsad sang AP hulu-halintang nga makatipon sag kusog pakadto sa lubos nga kadalag-an sang DRB kag RA.</p>	<p>- Ipakita ngaa sa sahing mangunguma nagahalin ang kadam-an sang mga hangaway sang BHB. Ihalimbawa ang inagihan sa baryo o prente/larangan.</p>
---	---

D. Paano mabugkos ang paghiliusa sang sahing mangunguma batuk sa sahing agalon nga mayduta ?

<p>a. Pangunahon nga nagasalig sa imol nga mangunguma, manubo nga nahanunga nga mangunguma kag mamumugon sa uma.</p> <p>b. Ginabuyok ang nahanunga kag mataas nga nahanunga nga mangunguma.</p> <p>k. Gina-nyutralisa ang manggaranon nga mangunguma, kag</p> <p>d. Ginapanginpuslan ang mga kontradiksyon sa tunga sang nasanagan kag despotikong AMD para ihamulag ang despotiko kag ara sa poder nga AMD.</p>	<p>- Ipaathag nga ang pagkatuhay sang istatus sa kabuhi sang nagkalain-lain nga saray sang sahing mangunguma nagbunga sang pagkatuhay man sang interes kag determingasyon nila sa pagsulong sang RA.</p> <p>- athagon ang importansya sang pagtukod sa baryo sang tsapter sang Pungsodnon nga Katipunan ng mga Magbubukid (PKM).</p>
--	--

E. Ano ang malahalon nga papel sang rebolusyonaryong kahublagan sang kababainhan kag pamatan-on sa kaumhan sa pagsulong sang DRB?

1. Ano ang kahublagan sa paghilway sa kababainhan?

Ang kahublagan sa paghilway sa kababainhan isa ka pangpulitika nga paghimakas sang kababainhan nga ginahimuslan kag ginapigos. Batuk ini sa paghari sang kaaway sa sahi sa banwa kag pyudal kag burges nga panan-awan sa mga babae. Katuyuan sining kahublagan nga hugpungon kag pahulagon ang kababainhan para sa aktibo nga pagpasakop sa rebolusyonaryong paghimakas.

Sa subong, ang kahublagan sa paghilway sa kababainhan napasulod kag nagaserbi sa demokratikong rebolusyon sang banwa. Paagi sa pagdaog lang sang DRB matapos ang pagpanghimulos kag pagpamigos sa umuluyong Pilipino, kalakip na ang kababaihan. Ang paghilway sang pumuluyo sa paghari sang tatlo ka salot nagakahulugan man sang paghilway sang kababaihan sa manubo kag pigos nga kahimtangan sa subong nga katilingban.

Sa masunod nga halintang sang sosyalistang rebolusyon, labi nga matuga ang mga kundisyon para sa pag-angkon sang alalangay nga tindog sang babae kag lalaki.

Sa kaumhan, ang kahublagan sa paghilway sa kababainhan napasulod kag nagaserbi sa kahublagang mangunguma. Sa pagpasakop sang mga babae nga mangunguma sa rebolusyong agraryo kag iban pa nga paghimakas sang sahing mangunguma, mapahulag man ang daku nga pwersa para isulong ang DRB kag ang kahublagan sang kababainhan.

May tatlo ka pangunahon nga katungdanan ang rebolusyonaryong kahublagan sang kababainhan sa kaumhan. Ini ang pag-organisa sa kababaihan, pagmobilisa sa ila para sa armadosang paghimakas, kag ang pagpahulag sa ila para sa rebolusyong agraryo kag produksyon. Ang pagtuman sang mga katungdanan nga ini ang magapat-ud nga mangin epektibo nga pwersa ang kababainhan nga mangunguma sa pagsulong sang DRB kag sa kahublagang mangunguma.

2. Ano ang mga pangunahon nga katungdanan sang rebolusyonaryong pamantan-on sa kaumhan?

Ang pagpahulag sang rebolusyonaryong pamatan-on sa kaumhan kabahin sang kahublagang mangunguma nga nagaserbi sa DRB. Kalakip ang pamatan-on sa ginahugpong sang kahublagan nga ini para magpasakop sa pagbagsak sa nagaharing sistema kag sa pagsulong sa interes sang pumuluyo.

Ginakilala sang rebolusyonaryong pamatan-on sa kaumhan nga mapadaog lang ang rebolusyon sa pagpahulag kag paghimakas sang malapad nga masa sang pumuluyo, labi na sang masang mamumugon kag mangunguma.

Sa kaumhan, may tatlo ka pangunahon nga katungdanan ang rebolusyonaryong pamatan-on:

Una, ang pagsulong sa kahublagan mangunguma nga nagaserbi sa DRB paagi sa pag-upod kag paghulag sang Kabataang Makabayan. Sa pagpasakop sang pamatan-on sa rebolusyong agraryo kag iban pa nga paghimakas sang sahing mangunguma, mapahulag ang daku nga pwersa para isulong ang DRB.

Ikaduha, ang pagtungod sa hilikuton propaganda para ipalapnag ang pungsodnon-demokratikang kawsa sang pumuluyo kag ang kakinahanglanon sa armadong pagpaghimakas para maangkon ini.

Ikatlo, ang mapagsik nga pagpasakop, pagsuporta kag pagsulong sa armadong paghimakas. Ang rebolusyong pamatan-on sa kaumhan ang pinakamadalom nga bubon nga ginahainan sang mga Pulang hangaway sang Bag-ong Hukbo sang Banwa.

G. Ano ang mga basehan nga pamaagi sang paghimakas kag paghulag kag mga porma sang organisasyon sang mga mangunguma para isulong ang rebolusyong agraryo?

a.Armadong paghimakas (AP) kag iban pa ng ilegal nga porma sang paghimakas kag pagpaghulag ang pangunahon nga pamaagi.	- Maghatag sang mga halimbawa sang ginalunsar
--	---

<p>b. Hayag kag ligal nga mga porma sang paghulag kag paghimakas bilang suporta nga paghulag.</p> <p>k. Epektibo nga gamiton ang ligal kag iligal nga porma sang organisasyon sang mga mangunguma. Ang likum nga mga organisasyong mangunguma ang magaserbi nga taludtod sang rebolusyongaryong kahublagang mangunguma.</p> <p>d. Ang Ligal nga organisasyon ang alagyan sang iligal nga mga paghulag, tabunan sang mga organisasyong likum kag taytay para maabot kag maangutan ang iban nga pumuluyo.</p>	<p>nga porma sang rebolusyong agraryo.</p>
---	--

V. Ang Rebolusyongaryong Programa sa Reporma sa Duta

A. Ano ang rebolusyongaryong programa sa reporma sa duta (RPRD) ?

<p>a. Pagwasak sa monopolyo sa duta sang sahing AMD kag pagdula sa tanan nga porma sang pagpanghimulos pyudal kag malapyudal.</p> <p>b. Pagsabat sa kawsa sang masang mangunguma nga mag-angkon sang kaugalingon nga duta.</p>	<p>- Dalayon nga talakayon ang A-B. Ipaathag ang minimum kag maksimum nga katuyuan sang RPRD.</p> <p>- lhalimbawa ang subong nga mga panawagan angut sa RA sa lugar.</p>
--	--

B. Ano ang mga kundisyon sa pagpatuman sang reporma sa duta?

<p>a. Hulu-halintang nga ipatuman ang RPRD sandig sa ikasarang kag kusog sang rebolusyongaryong kahublagan. Samtang nagatipon pa sang kusog ang kahublagang mangunguma kag AP sa bug-os nga pungsod, maghimakas para sa minimum nga katuyuan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pagpanubo sang arkila sa duta, - pagpataas suhol sang mga mamumugon - pagdula sang usura - pagpataas presyo sang produkto sang mangunguma - pagpauswag produksyon kag pagtukod sang dugang nga palangitan-an sang masang mangunguma. <p>b. Sa kadalag-an sang DRB ipanagtag nga libre ang duta sa masang wala o kulang ang duta [sa konteksto sang nasyunalisasyon].</p>	<p>- athagon ngaa indi pwede gilayan mapatuman ang maksimum nga programa sa reporma sa duta kag sa subong minimum nga programa anay ang ginapatuman.</p> <p>- Ipakita ang pila ka liksyon halin sa inagihan.</p>
--	--

K. Ano ang partikular nga mga ubay sa pagpataman sang minimum nga programa sa reporma sa duta?

<p>1. Kaangut sa arkila sa duta</p> <ul style="list-style-type: none"> - panubuan asta 10% sa tagsa kag netos nga ani ukon mas manubo pa. - Bilang una nga tikang, mahimo panubuon sang katunga sa nagaluntad nga areglo. - Ihatag sa demokrkatikong gubyrno sang banwa (DGB) ang bahin sang nabhin sa arkila sa duta paagi sa PKM o sang BHB. 	<p>- Maghatag sang kongkreto nga mga halimbawa. Gamiton ang datus kag SI sa baryo kon may ara.</p>
---	--

<p>- dululungan nga untatan sang mga agsador ang pagbayad sang arkila kon malapit na nga kumpiskahon ang mga propyedad sang AMD.</p> <p>2. Kaangut sa usura</p> <p>- Bilang una nga tikang, panubon sang 50% ang interes sa usura nga nagaluntad sa lugar.</p> <p>3. – 8.</p>	
---	--

D. Paano trataron ang mga kaaway kag abyan sang rebolusyon sa kaumhan sa pagpatuman sang maksimum nga programa sa reporma sa duta ?

<p>1. Kapitalista nga dumuluong kag lokal (MBK)</p> <p>2. Agalon nga mayduta (AMD)</p> <p>a. Kumpiskahan sang duta para mapanagtag sa mga imol kag manubo nga nahanunga nga mangunguma.</p> <p>b. Pangunahon nga target ang AMD nga daku, nagapanglanggab, ara sa poder kag despotiko.</p> <p>k. Ang naathagan/nasanagan nga AMD (nagasunod sa rebolusyonaryong pagsulundan sa reporma sa duta) pagatugtan nga magpanag-iyang sang kaugalingon nga balay, persongal nga pasilidad, kag negosyo sa industriya o komersyo, o gamay nga duta nga halos amo man kadaku sang iyang sang manggaranon nga mangunguma, kon sila mismo ang magbungkal sang duta.</p> <p>d. Ang mga AMD nga wala nakahimo sang malubha nga krimen batuk sa pumuluyo partehan sang duta nga kapareho ang kalaparon kag kalidad sa ginahatag sa imol kag manubo nga nahanunga nga mangunguma kon handa siya magbungkal sang duta.</p> <p>e. Silutan suno sa bug-at sang krimen ang sin-o man nga nagagamit sang kalakasan kag kontra-rebolusyonaryong tikang batuk sa reporma sa duta, pero hatagan sang kahigayunan nga mag-angkon sang pangabuhian ang iban nga myembro sang pamilya sini kon magsunod sila sa layi sang demokratiko nga gubyerno sang banwa.</p> <p>3. Komersyante-usurero</p> <p>4. Manggaranon kag mataas nga nahanunga nga Mangunguma</p> <p>5. Nahanunga nga nahanunga nga Mangunguma</p> <p>6. Imol kag manubo nga nahanunga nga Mangunguma</p> <p>7. Mamumugon sa uma</p> <p>8. Imol nga Settler kag pungsodnon nga minorya</p> <p>9. Iban pa</p>	<p>- pwede himuan sang tsart ang bahin nga ini kag gamiton sa pagtalakay.</p> <p>- Ipaliwangag ang kinatuhay sang pagtrato sa AMD sandig sa kinaiya sini. Ipakita ang pagkamatarung sang rebolusyonaryong pagtakaran.</p> <p>- Maghatag sang kongkreto nga mga halimbawa.</p>
--	---

E. Paano itib-ong ang maayo nga kundisyon sa pagtrabaho kag pangabuhian sang mamumugon sa uma sa mga kapitalista nga palangumhan?

<p>Lubos nga suportahan ang pag-union sang mga mamumugon sa mga kapitalista nga palangumhan para mapaayo ang kundisyon sa pagtrabaho kag pangabuhian nila kag makuha ang iban pa nga benepisyo.</p>	<p>- Magplastar sang datus o inagihan sa pag-organisa sa mga mamumugon sa uma.</p>
---	--

<p>1. Paghimakas para sa maayo nga kundisyon sa pagtrabaho kag pagpangabuhi.</p> <p>2. Ang pagsulundan sa pagrekrut sang mamumugon sa uma sa kubay sang masang mangunguma.</p>	
--	--

G. Paano dumalahan sang demokratikong gubyrno sang banwa ang himuon nga reporma sa duta?

<p>a. Paagi sa komite para sa reporma sa duta sa tagsa ka lebel kag sa bulig sang BHB.</p> <p>b. Pwede lang pataason ang buwis sa agrikultura kon may patud ang kabangdanan.</p>	<p>- Magplastar sang inagihan sa mga area nga nagaluntad na ang mga OKP o sa mga basesang gerilya.</p>
--	--

VI. Ang Pungsodnon nga Katipunan sang mga Magbubukid (PKM)

A. Ano ang Pungsodnon nga Katipunan sang mga Magbubukid (PKM)?

<p>Ini amo ang isa ka rebolusyonaryong organisasyong masa nga ginabug-os sang mga mangunguma para isulosang ang rebolusyong agraryo kag DRB.</p>	<p>- dalayon nga talakayon ang A -E.</p>
--	--

B. Sin-o ang mahimo magpatapu sa PKM?

<p>a. Imol nga mangunguma, mamumugon sa uma, nahanunga nga mangunguma, kag iban pa nga imol nga pumuluyo nga naga-istar sa kaumhan.</p> <p>b. Boluntaryo ang pag-aplay sa organisasyon. Aprubahan ini sang nagapamuno nga komite sang tsapter sang organisasyon sang baryo.</p> <p>k. Pagkakumpleto na sa libre nga pagpanagtag sang duta, ibukas ang pagpatapu sa manggaranon nga mangunguma, pero indi sila pwede nga mapilian sa mga nagapamuno nga mga komite sang PKM.</p>	<p>- Ipaathag ang basehan nga proseso sa pagpatapu sa PKM.</p> <p>- Magplastar sang pila ka inagihan sa pagtukod sang PKM sa baryo.</p>
---	---

<p>K. Ano ang mga kinamatarung kag katungdanan sang mga katapu?</p>	<p>- himuan sang tsart o istrip.</p>
--	--------------------------------------

D. Paano ang sistema sang organisasyon kag pagpondo?

<p>a. Kinahanglan sundon sang indibidwal ang mga pagsulundan kag desisyon sang organisasyon. Kinahanglan sundon sang minorya ang ginkaisahan sang mayorya.</p> <p>b. Katungdanan sang pamunuan sang organisasyon nga hibal-on ang mga problema, kahimtangan kag panan-awan sang mga katapu para mabalay ang husto nga desisyon.</p> <p>k. Katungdanan sang mga katapu nga ipaabot sa mga nagapamuno ang nakita nga problema, panan-awan kag suhestyon nila para maagap nga maaksyungan ang mga ini.</p> <p>d. Tsapter sa baryo - ang basehan nga yunit sang organisasyon.</p> <p>e. Magahalin sa butaw sang mga katapuan ang pondo sang organisasyon:</p>	<p>- athagon ang sistema sang organisasyon kag pondo.</p>
---	---

<p>>Imol nga mangunguma o mamumugon sa uma = P 6 ukon katumbas sini sa lamigas/butil</p> <p>>Nahanunga nga mangunguma= P 12 ukon katumbas sini sa lamigas/butil</p> <p>>lhatag ini pagkatapos sang patubas</p>	
---	--

E. Ano ang katungdanan sang PKM ?

- himuan sang tsart kag gamiton sa pagtalakay.

G. Paano magserbi nga kooperatiba ang PKM?

<p>a. Magaserbi nga kooperkagiba pangungahon sang imol kag nahanunga nga mga mangunguma kag mamumugon sa uma ang organisasyon sang mangunguma sa lebel sang baryo pataas. Ipatuman ang nagkalain-lain nga porma sang kooperasyon para matib-ong ang kaayuhan sang tanan, mapataas ang produksyon, mabuhinan ang gastos sa produksyon, kag madula ang pagpangutang sa mga usurero.</p> <p>b. Ang mga duta sang kooperatiba ang basehan para sa mas mataas nga lebel sang kooperasyon.</p>	<p>- athagon ang importansya kag bentaha sang pagpauswag sang nagkalain-lain nga porma sang kooperasyon sa kubay sang imol nga saray sang mga mangunguma nga nagasanto sa kakinahanglan sang DRB kag prinsipyo sang pagsalig-sa-kaugalingon sang aton inaway banwa.</p>
--	---

VII. Ang Makibanwahanon nga Kahublagan sang Bag-ong Kababainhan (MAKIBAKA) ang sandigan nga organisasyong masa sang kababainhan sa kaumhan

<p>1. <i>Ano ang MAKIBAKA ?</i> Ini ang sandigan nga organisasyon sang kababainhan nga taga-uma para isulong ang rebolusyonaryong kahublagan sang kababainhan; isa ka rebolusyonaryong organisasyo nga nagatib-ong sa pungsodnon demokratikong interes sang pumuluyo.</p> <p>2. <i>Ano ang mga katungdanan sang Makibaka ?</i> Ang Makibaka may katungdanan sa patag sang pulitika, ekonomya, militar kag kultura.</p>	<p>- Dalayon nga talakayon ang 1-2. Mahimo man kantahon ukon ipabati ang "Martsa sang Kababaihan". langut ang kanta sa topiko nga ginatalakay.</p> <p>- Maghimo sang tsart sang mga katungdanan sang Makibaka.</p>
--	--

VIII. Ang Kabataang Makabayan (KM) ang sandigan nga organisasyong masa sang pamatan-on sa kaumhan.

<p>1. Ang KM ang organisasyon nga palaagyan sang paghiliusa kag paghulag sang rebolusyonaryong pamatan-on sa kaumhan para isulong ang kahublagang mangunguma kag DRB.</p> <p>2. Para matungdan ang papel sini bilang kabahin sang kahublagang mangunguma para sa DRB, may mga katungdanan ini sa patag sang pulitika, militar, ekonomya kag kultura.</p>	<p>- Dalayon nga talakayon ang 1-2. Maghimo sang tsart sang mga katungdanan sang KM.</p>
--	--

Pagtakup:

1. Balikan ang katuyuan kag balayon sang kurso. Tasahon kon naabot ang katuyuan sang pagtuon kag ekspektasyon sang mga tumuluon.
2. Dulungan nga pagkanta ukon pagpatokar sang Awit ng Pagbabalikwas (ara sa Mga Kanta sang Rebolusyong Pilipino Vol. 2) o pagdeliber sang isa ka nagakasanto nga binalaybay.

* * *

Ginsalhin sang RIPs

Hunyo 2005-06-05

Eof/hrm

Para sa padepa-IT sang WMR

Nov. 15, 2004